

Пора літа, осені- це пора овочів, ягід, зелені, відпочинку на природі. Хто з нас не любить поласувати шашликом, копченою ковбасою, та іншими м'ясними, рибними делікатесами. Вживаючи їх та недотримуючись санітарно-гігієнічних правил, ми можемо заразитись глистами – аскаридами (людини, собаки), волосоголовцями, трихінелами, опісторхами, які викликають захворювання аскаридоз, трихоцефальоз, токсокароз, опісторхоз. Хворіють в рівній мірі дорослі і діти, як у сільській місцевості, так і в місті. Джерелом зараження є хвора людина, тварини (собаки, коти) і навіть мухи. Личинки мух викликають таке захворювання, як міаз. Що ж це за хвороба?

Міаз (myiasis - від грец. μυіа – муха) – це паразитарне захворювання, яке викликається проникненням у тканини і порожнини тварин і людського організму дорослих особин і личинок мухпевних видів. У природі мухи харчуються і відкладають личинки в мертвих тканинах – органіці, яка почала розкладатися. Зараження, як правило, відбувається в результаті недбалості і нехтування гігієнічними нормами. Тому міаз поширений в місцевостях, де санітарно-гігієнічні умови не відповідають нормам. Міаз може викликатися зараженням личинками різних видів мух. Поширений в тропічних країнах Африки, Південної Америки, Мексики, Каліфорнії, зустрічається також на півдні Росії, на Кавказі і в Казахстані та дуже зрідка в Україні.

Частіше за інших збудниками міазів людини є кілька видів комах:

- вольфратова муха — заражає відкриті ушкодження шкіри - рани, виразки (поширена у південних районах Європи, північній Африці та Азії);

- оводи, частіше російський і овечий;

- сірі м'ясні мухи;

- калліфоріди;

- сирні мухи;

- журчалки;

Личинки мух можуть паразитувати у кишківнику (кімнатна, синя м'ясна, зелена мухи, дрозюфіли), сечостатевої системі (мухи роду *Fannia*), носових ходах (під *Cochliomyia*), шкірі (*Hypoderma*), в роті (личинки мух *Calliphoridae* і *Sarcophagidae*). В організм яйця можуть потрапити з брудною їжею або водою. Личинки стійкі до дії багатьох хімічних речовин: слабких кислот і лугів, спирту, формаліну та інших. Цим пояснюється їх здатність жити протягом тривалого часу в кишківнику і інших, невластивих для цих особин місцях.

Міази можуть розвиватися при випадковому зараженні яйцями комах, яким не властиво паразитування в людському організмі — це, наприклад, при проникненні в тіло личинок м'ясної або кімнатної мухи. Або викликані виключно паразитуючими комахами — це личинки вольфартової мухи. Також бувають зовсім несподівані — зараження відбувається від мух, личинки яких зазвичай живуть в гниючих залишках, а в тіло людини проникають, наприклад, при ковтанні забрудненої їжі або попаданні личинок в уретру з поверхні брудної білизни.

Локалізуватись міаз може в шкірі — личинки розвиваються і живуть в шарі епідермісу, а деякі проникають ще до глибших м'яких тканин, аж до м'язів і сухожиль. Очний міаз викликає овечий гедзь (*Oestrus ovis*) та вольфартова муха. Сечостатеву систему часто вражають личинки мухи роду *Fannia*, а також вольфартової мухи. Порожнинний міаз може бути локалізований в статевих органах, сечовивідних шляхах, ротовій порожнині. Кишковий міаз розвивається в кишківнику або шлунку людини, проникнення яєць або личинок відбувається разом із зараженою їжею або коли, наприклад, дитина облизує забруднені предмети (іграшки в пісочниці). Найпоширенішим збудником при

цьому є сирна муха, що живе в сирі, солоній рибі, крім неї різні види м'ясних, кімнатних мух, дрозозфіли. Симптомами кишкового міазу є: нудота, блювота, сильний біль в животі, лихоманка, слабкість, діарея. Оральні міази діагностуються найрідше, для них характерно паразитування личинок в ротовій порожнині. Найчастіше зустрічаються в тропічному поясі і країнах третього світу.

Діагностують міази при огляді ураженого місця за допомогою освітлення, личинки при цьому рухливі і розташовані в рані цілими колоніями. Щоб виключити очний міаз - проходять огляд у офтальмолога. Порожнинні форми захворювання (кишківника, сечостатевої системи) виявляють шляхом вивчення виділень та мазків – фекалій сечі, блювотних мас, вагінального мазка та проводять лікування.

Лікування міазів проводять шляхом видалення личинок з ураженої ділянки, для цього рани промивають антисептиком і очищену порожнину дезинфікують, застосовують місцеві антимікробні препарати та антибіотики всередину. При кишковому міазі промивають шлунок, очищують кишківник та приймають протипаразитарні засоби. При сечостатевому промивають уретру. Важкі міази вимагають хірургічного втручання.

Щоб захистити себе від міазів та інших паразитозів потрібно дотримуватися наступних рекомендацій:

1. Необхідно мити руки не тільки після відвідування вулиці і громадських місць, але і після контактування з тваринами та перед вживанням їжі.
2. Всі земельні роботи потрібно виконувати в гумових рукавичках.

3. Захищати харчові продукти, які не проходять термічну обробку від мух, ретельно мити овочі, фрукти, ягоди, зелень.
4. Слід запобігати доступ комах в житлові приміщення, особливо в ті, в яких готується, зберігається і вживається їжа.
5. У житлових приміщеннях необхідно дотримуватися чистоти.
6. Власники домашніх вихованців повинні запобігати можливості поглинання ними падалі.
7. Якщо на тілі утворилася рана, її необхідно відразу обробити антисептиком і закрити пов'язкою.
8. Померлу худобу і птицю потрібно своєчасно утилізувати (рекомендується спалювати).